

TEMARI DE PROFESSORS D'ARTS PLÀSTIQUES I DISSENY

ORDRE ECD/826/2004, de 22 de març, per la qual s'aproven els temaris que han de regir en els procediments selectius per a l'ingrés, accés i adquisició de noves especialitats en els cossos de professors d'Arts Plàstiques i Disseny i mestres de taller d'Arts Plàstiques i Disseny.

Ceràmica

1. Ceràmica prehistòrica: got campaniforme, ceràmica cardial, ceràmica ibèrica.
2. Ceràmica a Egipte i els pobles mesopotàmics. Característiques tècniques, estètiques i ornamentals. La decoració ceràmica de revestiment.
3. Ceràmica i porcellana de l'Extrem Orient. Aspectes tècnics, estètics i ornamentals de l'art ceràmic a la Xina i el Japó. Períodes més rellevants. Repercussió en la ceràmica occidental.
4. Ceràmica precolombina. Aspectes tècnics, estètics i ornamentals de les principals cultures precolombines. Influències i aportacions en la ceràmica occidental.
5. Ceràmica grega: principals tècniques, tipologies i sistemes decoratius en els diferents períodes artístics. La ceràmica en la decoració arquitectònica. Tanagres i terracotes.
6. Ceràmica romana: principals tècniques, tipologies i sistemes decoratius en els diferents períodes artístics. La terra sigil·lada. L'estatuària en terracota a Etrúria.
7. Ceràmica visigòtica. Ceràmica medieval: islàmica, hispanoàrab i mudèjar. Materials, tècniques, repertori decoratiu i tipologies. Principals centres productors.
8. Ceràmica gòtica. Materials, tècniques i ornamentació. Principals centres productors. Terres i cassetonats. El taulell.
9. Ceràmica i terrisseries renaixentistes. La ceràmica italiana dels segles XV i XVI i la seua repercussió a Europa. Les terrisseries espanyoles. Manises.
10. Talavera i l'Alcora en la ceràmica barroca espanyola: característiques tècniques i estètiques. Projecció internacional.
11. Ceràmica i porcellana neoclàssiques. Manufactures europees: Sèvres, Berlín i Viena. Manufactures espanyoles: el Buen Retiro, la Moncloa i Sargadelos. La producció seriada.
12. Importància del descobriment de la porcellana a Europa. Conseqüències. Principals centres de desenvolupament.
13. El disseny i la indústria ceràmica a l'Espanya del segle XIX. Evolució històrica del producte industrial ceràmic. Charles Pickman i la cartoixa de Sevilla.
14. Concepte de disseny i de disseny industrial. Les escoles de disseny del segle XX. La seua influència en el disseny industrial i en el disseny ceràmic.
15. El modernisme i la renovació de les arts. Ceràmica i vidre modernistes. Principals escoles. Aplicació a l'escultura. El trencadís.
16. Ceràmica i arquitectura en el segle XX.
17. Ceràmica contemporània. Concepte i característiques. Autors, grups i tendències actuals de la ceràmica internacional. Peça única i peça seriada. El disseny industrial ceràmic en l'actualitat.

18. La vidriera artística. Les seues tècniques. Evolució de les arts del vidre a Espanya. Els centres de producció més importants a l'Europa actual.
19. Elements bàsics de la percepció i de la comunicació visual. La percepció visual. Principals teories i enfocaments. La psicologia de la forma. La gestalt i les seues lleis. El seu interès per al disseny ceràmic. Proposta d'exercicis basats en la teoria gestàltica.
20. El creixement harmoniós i l'evolució de la forma. Geometria en el pla i en l'espai. Proporció, simetria i estructura. El disseny modular. Estructures modulares en el pla i en l'espai. Exemples i aplicacions al producte ceràmic.
21. Antropometria i ergonomia: concepte actual, àmbits, evolució. El model antropomètric. L'antropometria instrumental: l'home enfront dels objectes. Condicionants antropomètrics i ergonòmics en relació amb el disseny de productes ceràmics.
22. La naturalesa com a model. Anàlisi de les formes i sistemes naturals com a referències per al disseny d'objectes de ceràmica. Principis mecànics i funcionals de les formes vives i la seua aplicació a la generació de dissenys. La biònica. Exemples i proposta d'exercicis.
23. El projecte de disseny ceràmic: metodologia, elements bàsics, fases, condicionants. Forma i funcionalitat. Paràmetres per a avaluar la idoneïtat del projecte. El procés creatiu en el disseny ceràmic: dialèctica entre la idea i la seua realització. Documents del projecte: memòria gràfica, memòria descriptiva i memòria econòmica.
24. La resolució graficoplàstica i la comunicació del projecte de disseny ceràmic. Condicionants. Les diferents formes de previsualització gràfica en la concepció, anàlisi, desenvolupament i presentació dels dissenys. Tècniques de representació gràfica.
25. Normes UNE de dibuix tècnic. Vistes. Acotació. Seccions. Detalls. Perspectives normalitzades. Croquis i plans tècnics. Plans de conjunt, subconjunt, especejaments. Desenvolupaments.
26. Escala i proporció. Escales d'ampliació i reducció. Escales gràfiques, construcció d'escales gràfiques. Aplicacions al projecte ceràmic.
27. Models i maquetes. Utilitats. Eines, materials i tecnologia específiques. Diferents procediments de realització. La maqueta com a mètode d'investigació en el procés creatiu. La maqueta dins de la fase de comunicació.
28. El color. La percepció del color. Color llum. Color pigment. Mètrica del color. Dimensions del color. Ordenació i codificació dels colors. Lleis de síntesi dels colors. Gammes. Interacció. Harmonia.
29. La significació del color i la seua configuració simbòlica en el llenguatge gràfic. L'expressivitat del color. Paràmetres psicofísics del color. El color en el projecte per a ceràmica.
30. L'estètica en el disseny del producte ceràmic. Components expressius dels objectes de ceràmica: la forma, els materials, l'ornamentació, el color, etc. Funcions del producte: esteticoformals, indicatives i simbòliques.
31. Condicionants tecnicotecnològics, funcionals i comunicatius específics que incideixen en la projectació de paviments i revestiments ceràmics. Exemples.

32. Condicionants tecnicotecnològics, funcionals i comunicatius específics que incideixen en la projectació d'un producte de ceràmica utilitària. Exemples.
33. Condicionants ambientals, tecnicotecnològics, funcionals i comunicatius específics que incideixen en la projectació d'un producte de ceràmica per a espais públics. Exemples.
34. Comercialització del producte ceràmic, sistemes i canals de comercialització. Punts de venda. Cicle de vida del producte. Requisits i especificacions de manipulació, transport i conservació. Etiquetatge del producte ceràmic.
35. La indústria ceràmica a Espanya: productes, ubicació, sectors del mercat. Fabricació tradicional i industrial, rellevància econòmica. Publicacions especialitzades. Fires nacionals i internacionals. Premis.
36. Disseny i comunicació. Estratègies de màrqueting. Tècniques de presentació i promoció del producte ceràmic. La marca i la imatge del producte. La publicitat i les publicacions especialitzades. Els nous mitjans: el comerç virtual.
37. Classificació del producte ceràmic segons la seua finalitat: paviments i revestiments ceràmics, servei de taula, ceràmica de construcció i ceràmica artística. Tipologies i característiques.
38. Matèries primeres plàstiques per a l'elaboració de cossos ceràmics: característiques, especificacions de control, influència en el procés de fabricació i en les propietats del producte.
39. Matèries primeres no plàstiques per a l'elaboració de cossos ceràmics: característiques, especificacions de control, influència en el procés de fabricació i en les propietats del producte.
40. Matèries primeres per a l'elaboració de frites i vidriats ceràmics: característiques, especificacions de control, influència en el procés de fabricació i en les propietats del producte.
41. Pastes ceràmiques poroses blanques i acolorides. Components, funcions, composicions tipus i diagrames de cocció. Metodologia per a la formulació i càlculs de composicions.
42. Pastes ceràmiques gresificades blanques i acolorides. Components, funcions, composicions tipus i diagrames de cocció. Metodologia per a la formulació i càlculs de composicions.
43. Porcellanes. Classificació, composicions tipus i diagrames de cocció.
44. Composició i preparació de les pastes segons la seua utilització: estat líquid, plàstic i semisec.
45. Conformació del producte ceràmic: estat líquid. Tècniques artesanals i procediments industrials. Implicacions en projectar els objectes. Formes que permeten obtindre. Paper en el procés de fabricació. Aplicacions.
46. Conformació del producte ceràmic: estat plàstic. Tècniques artesanals i procediments industrials. Implicacions en projectar els objectes. Formes que permeten obtindre. Paper en el procés de fabricació. Aplicacions.
47. Conformació del producte ceràmic: estat semisec. Tècniques artesanals i procediments industrials. Implicacions en projectar els objectes. Formes que permeten obtindre. Paper en el procés de fabricació. Aplicacions.

48. Conformació de peces per torn: peces d'una secció, de dues o més, peces de gran format. Modificacions posteriors i elements afegits. Repassada i acabat de les peces de terrisseria. Implicacions en projectar els objectes.
49. Assecatge de productes ceràmics. Control del procés d'assecatge. Defectes originats en l'etapa d'assecatge. Mètodes de correcció.
50. Prototips en ceràmica. Prototipació ràpida. Presèries. eines, materials i procediments. Utilitats. Defectes d'acabats en prototips i presèries. La seua correcció.
51. Motles ceràmics i matriceria. Característiques, tècniques d'elaboració i aplicacions específiques artesanals i industrials. Disseny i producció de motles.
52. Obtenció de models volumètrics en relleu i exempts. Conceptes de modelatge, talla i construcció. Disseny i producció de models mitjançant seccions.
53. Materials, equips i procediments per a la confecció de models i motles.
54. Terracota i ceràmica de revestiment. El taulell i els enrejolats en l'ornamentació mural. Mural ceràmic. Murals en relleu. Murals sobre suports industrials. Tècniques específiques. Fixació i col·locació. Implicacions en la projectació.
55. Ceràmica de construcció: revoltons, gelosies, teules i rajoles. Tipologies, característiques i mètodes de producció.
56. Ceràmica sanitària: tipologies, característiques i mètodes de producció. Mercat. Tendències de la indústria.
57. Engalba. Tipus. Composició i classificació. Aplicacions. Mètodes decoratius.
58. El vidriat: classificació per temperatura i composició. Matèries per a la composició de vidriats. Òxids bàsics, neutres i àcids. Càlculs. Efectes especials. Metodologia per a la formulació i càlculs de composicions.
59. Coloració de pastes i vidriats. Coloració, opacificació i matisació dels vidriats. Òxids colorants. Pigments ceràmics i sals solubles. Additius ceràmics, tipus i funcions.
60. Tècniques específiques d'aplicació dels vidriats i esmalts en ceràmica. Implicacions en projectar els objectes. Paper que exerceix en el procés de fabricació.
61. Influència del vidriat i de l'atmosfera de cocció en el desenvolupament del color. Defectes dels vidriats després de la cocció. Les seues causes i correccions.
62. Forns ceràmics. Tipus. Característiques. Combustibles. Últimes tecnologies.
63. Cicles de cocció segons els productes ceràmics. Corbes de cocció. Control de temperatura i atmosfera. Càrrega i descàrrega dels forns.
64. Tècniques decoratives de superfície: esgrafiats, perforat, relleu, estampació, textures, aresta, incrustació de pastes. Superposició d'engalbes. Implicacions en projectar els objectes. Paper en el procés de fabricació.
65. Tècniques decoratives d'aplicació en cru: engalbes, òxids. Vidriats en monococció. Implicacions en projectar els objectes. Paper en el procés de fabricació. Aplicacions.

66. Tècniques decoratives sobre bescuit: sota coberta, corda seca i tubat, al greix, llustres i reserves. Implicacions en projectar els objectes. Paper en el procés de fabricació. Aplicacions.
67. Tècniques artístiques del vidre: tècniques d'elaboració en fred. Procediments, materials, eines i instal·lacions. Implicacions en projectar els objectes.
68. Tècniques artístiques del vidre: tècniques d'elaboració en calent. Procediments, materials, eines i instal·lacions. Implicacions en projectar els objectes.
69. Manufactures i decoracions mecàniques de productes de vidre. Decoracions vitrificables en productes de vidre. Tècniques utilitzades. Principals equips i mètodes operatius.
70. Tècniques d'elaboració del mosaic. Mètodes directe i indirecte. Sistemes i procediments per a la translació del dibuix als suports. Preparació dels esbossos definitius per a la realització dels mosaics. Preparació de suports. Implicacions en la projecció.
71. El trencadís: el mosaic de pisa ceràmica. Tècniques i eines. Principals aplicacions. Implicacions en la projecció.
72. Noves tecnologies aplicades al disseny i a la producció industrial ceràmica. Aplicacions de sistemes CAD-CAM per a ceràmica.
73. Tècniques decoratives industrials: serigrafia i flexografia. Noves tecnologies aplicades a la decoració ceràmica. Fotografia digital, tractament d'imatges i la seua aplicació en ceràmica.
74. Tècniques i procediments de fotomecànica aplicats als recobriments ceràmics. Últimes tecnologies.
75. Programes informàtics específics aplicats a la producció de models, motles i matrius per al sector ceràmic.
76. Programes informàtics específics aplicats al disseny i fabricació de paviments i recobriments.
77. La relació teoria-pràctica en l'ensenyament de la ceràmica. El projecte com a element articulador en l'ensenyament del disseny ceràmic i com a objectiu fonamental dels estudis superiors de ceràmica. La metodologia projectual en els diferents nivells o cursos. El caràcter interdisciplinari del projecte i la seua vinculació amb el treball de taller.
78. Normativa de fabricació de productes de vidre. Normes espanyoles. Normativa europea. Tècniques per a la caracterització i control de productes de vidre. Etiquetatge.
79. Normativa de fabricació de productes ceràmics. Normes espanyoles. Normativa europea. Assajos de productes ceràmics acabats. Certificació. Etiquetatge.
80. Impacte ambiental de la indústria ceràmica. Contaminants que genera: segons el sistema de fabricació, segons el vehicle que transporta el contaminant. Característiques dels contaminants. Perillositat de la fabricació artesanal. Tecnologies i sistemes preventius.